

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	Istorie
1.3. Departamentul	Relații Internaționale și Istorie Universală
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Istorie

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Bizanțul și S-E Europei în sec. IX-XV – Bizanț și Occident: începutul confruntării						
2.2. Titularul activităților de curs	Lect.dr. Manuela Dobre						
2.3. Titularul activităților de seminar	Lect.dr. Liviu Damian						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	Examen	2.7.Regimul disciplinei	Fundamentală

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	3.2. Din care Curs	2	3.3. Seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	3.5. Din care Curs	28	3.6. Seminar	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutorat					4
Alte activități					
3.7. Total ore de studiu individual					58
3.8. Total ore pe semestru					100
3.9. Număr de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul/absolventul descrie și stabilește conexiuni între teorii și perspective istoriografice și compară fenomene istorice complexe. Studentul/absolventul descrie și clasifică conceptele fundamentale și terminologia specifică privind evenimentele și fenomenele istorice în funcție de epocă și spațiu. Studentul/absolventul operează distincții cu privire la relațiile de cauzalitate dintre evenimente și fenomene istorice.
Aptitudini	Studentul/absolventul analizează și evidențiază trăsături comune ale diverselor teorii și perspective istoriografice. Studentul/absolventul aplică conceptele istorice și utilizează terminologia potrivită pentru analizarea evenimentelor și contextelor specifice, din perspectiva temporală și geografică. Studentul/absolventul formulează argumente solide în identificarea relațiilor de cauză și efect între evenimente și fenomene istorice.
Responsabilitate și autonomie	Studentul/absolventul gândește critic și analizează sistematic fenomene istorice din diferite perspective corespunzătoare disciplinelor studiate. Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat terminologia de specialitate. Studentul/absolventul gândește analitic, elaborează idei și raționamente complexe pentru a le evalua validitatea și a le îmbunătăți.

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Concepte și teorii.	Prelegere-dezbateri (conversația euristică)	
2. Bizanțul și Carol cel Mare.		
3. Ideologia imperial bizantină (secolele IX-X).		
4. Politica externă a dinastiei macedonene (Orient, Balcani, Occident).		
5. Criza statului bizantin în secolul al XI-lea.		
6. Dinastia Comnenilor.		
7. Bizanțul și latinii în timpul primelor trei cruciade.		
8. Rolul factorilor occidentali în «pregătirea psihologică» a celei de-a patra cruciade.		
9. Cruciada a patra: premise, desfășurare, consecințe.		
10. Imaginea latinilor în sursele bizantine din secolul al XII-lea și de la începutul veacului al XIII-lea.		
11. Imperiul de la Niceea.		
12. Statul bizantin în timpul dinastiei Paleologilor.		
Bibliografie: Bibliografie obligatorie: Angold, M., <i>The Byzantine Empire 1025 – 1204. A Political History</i> , London–New York, 1984 Brezeanu, Stelian, <i>Istoria Imperiului Bizantin</i> , București, Ed. Meronia, 2007; Bréhier, L., <i>Le monde byzantin</i> , vol. I: <i>Vie et mort de Byzance</i> ; vol. II: <i>Les institutions de l'Empire byzantin</i> ; vol. III: <i>La civilisation byzantine</i> , Paris, Ed. Albin Michel, 1970 (în limba română Bréhier, Louis, <i>Civilizația bizantină</i> , Ed. Științifică, București, 1994);		

Harris, Jonathan, *Sfârșitul Bizanțului*, Editura Baroque Books&Arts, 2022;
Harris, Jonathan, *Bizanțul și cruciadele*, Editura Baroque Books&Arts, 2023;
Ostrogorsky, G., *Histoire de l'Etat byzantin*, Paris, 1977;
Vasiliev, A.A., *Histoire de l'Empire byzantin*, vol. 2, Paris, 1932 (în limba română Vasiliev, A.A., *Istoria Imperiului Bizantin*, Iași, Ed. Polirom, 2010);
The Cambridge Medieval History, Vol IV, *The Byzantine Empire*, ed. Joan Hussey, Part I: *Byzantium and its Neighbours*, Part II: *Government, Church and Civilization*, 1966-1967 (și *The New Cambridge Medieval History*, vol. I-VII, 1995-2008)
Treadgold, W., *O istorie a statului și societății bizantine*, 2 vol, Iași, Ed. Polirom, 2004 (de același autor - *O scurtă istorie a Bizanțului*, București, Ed. Semne, 2003);

Bibliografie suplimentară:

Ahrweiler, H., *Ideologia politică a Imperiului bizantin*, București, Ed. Corint, 2002;
Balard, M., *La Romanie génoise (XIIe – début du XVe siècle)*, Genova, Rome, 1978.
Ducellier, A. et all., *Byzance et le monde orthodoxe*, Paris, 1986;
Herrin, Judith, *Byzantium: The Surprising Life of a Medieval Empire*, Princeton University Press, 2009.
Kaplan, Michel, *Bizanț*, București, Ed. Nemira, 2010;
Kazhdan, Alexander, *State, Feudal, and Private Economy in Byzantium*, în „Dumbarton Oaks Papers”, Vol. 47 (1993), pp. 83-100.
Laiou, Angeliki E. (ed.), *The Economic History of Byzantium. From the Seventh through the Fifteenth Century*, Dumbarton Oaks, 2002.
Obolensky, Dimitri, *Un Commonwealth medieval: Bizanțul*, București, Ed. Corint, 2002;
Mango, Cyril, *Byzantium. The Empire of the New Rome*, New York, 1980;
Maniatis, George C., *The Domain of Private Guilds in the Byzantine Economy, Tenth to Fifteenth Centuries*, în „Dumbarton Oaks Papers”, Vol. 55. (2001), pp. 339-369.
Nicol, D.M., *Byzantine political thought*, cap. II din *The Cambridge History of Medieval Political Thought, c. 350 – c. 1450*, ed. J. H. Burns, Cambridge University Press, 1988.
Thiriet, F., *La Romanie Vénitienne au Moyen Age. Le développement et l'exploitation du domaine colonial vénitien (XIIe-XVe siècles)*, 2ème edition, Paris, 1975.

7.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Societatea rurală și legislația agrară macedoneană (sec. X-XI).	Prelegere-dezbateră (conversația euristică)	
2. Economie și societate urbană (sec. X-XII).		
3. Instituții bizantine: pronoia și apanajul.		
4. Relațiile Bizanțului cu orașele italiene (secolele XI-XIII). - Tratatul lui Alexios I Comnenul cu venețienii (1082) - Tratatul de la Nymphaion (1261)		
5. Căderea Constantinopolului (1453)		

Bibliografie:

Angeliki Laiou and Cécile Morrison, *The Byzantine Economy*, Cambridge University Press, 2007.
Donald M. Nicol, *Byzantium and Venice: A Study in Diplomatic and Cultural Relations*, Cambridge University Press, 1989
Donald M. Nicol, *The Last Centuries of Byzantium, 1261-1453*, Cambridge University Press, 2008.
Elian, Alexander (editor), Tanașoca, Nicolae Șerban (editor), *FHDR/Scriptori bizantini (sec. XI - XIV) / Scriptores byzantini saec. XI-XIV*, București, ARPR, 1975,
Georgios Theotokis, *The Norman Campaigns in the Balkans, 1081-1108*, Boydell Press, 2014.
John Haldon, *A Social History of Byzantium*, Wiley-Blackwell, 2008.
Maximilian Lau, *Emperor John II Komnenos: Rebuilding New Rome 1118-1143*, Oxford University Press, 2024.
Michael Angold, *The Byzantine Empire 1025-1204: A political history*, Longman, 1984.
Michael Angold, *The Fourth Crusade: Event and Context*, Routledge, 2003.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este elaborat și actualizat pe baza discuțiilor purtate cu reprezentanții partenerilor și angajatorilor tradiționali și potențiali pentru absolvenții programului. Sunt evaluate permanent conținuturile disciplinei și asigurarea competențelor necesare inserției pe o piață a muncii dinamică și complexă.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	- însusirea terminologiei istorice si utilizarea adecvată a acesteia - capacitatea de a interpreta faptele si de a le integra intr-un orizont politic si cultural european - argumentarea logică	Examen oral – studentul trebuie să răspundă la două subiecte diferite de istorie bizantină	80%
9.5. Seminar	- prezența și pregătirea prealabilă - participarea la discuții	Evaluare continuă a activității din seminar: îndeplinirea sarcinilor de lucru indicate de conducătorul de seminar, participarea efectivă la discuții etc.	20 %
Standard minimum de performanță	însusirea principalelor concepte specifice domeniului. cunoașterea principalelor etape și a evenimentelor importante din ultimele secole ale istoriei bizantine.		

Data Completării
29.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în
departament
1.10.2025

Semnătura Directorului de
Departament